HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

18 octombrie 2012*

„Recurs — Marcă comunitară — Opoziție — Regulamentul (CE) nr. 2868/95 — Norma 18 alineatul (1) — Natura juridică a unei comunicări a OAPI care informează că o opoziție a fost considerată admisibilă — Dreptul la o cale de atac efectivă”

În cauza C-402/11 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 25 iulie 2009,

Jager & Polacek GmbH, cu sediul în Viena (Austria), reprezentată de A. Renck, Rechtsanwalt,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind:

Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI), reprezentat de G. Schneider, în calitate de agent,

pârât în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Rosas, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a doua, și domnii U. Lõhmus T. von Danwitz, A. Arabadjiev și C. G. Fernlund (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul K. Malacek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 24 mai 2012,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 5 iulie 2012,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Jager & Polacek GmbH (denumită în continuare „Jager & Polacek”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 12 mai 2011, Jager & Polacek/OAPI (REDTUBE) (T-488/09, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta i-a respins

* Limba de procedură: germana.

acțiunea în anulare a Deciziei Camerei a patra de recurs a Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) din 29 septembrie 2009 (cauza R 442/2009-4) (denumită în continuare „decizia în litigiu”), privind o procedură de opoziție între societatea menționată și RT Mediasolutions sro (denumită în continuare „RT Mediasolutions”).

2 Prin decizia în litigiu, Camera a patra de recurs a OAPI a respins cererea în anularea deciziei din 22 ianuarie 2009 prin care divizia de opoziție a constatat că opoziția nr. B 1 299 033 emisă de Jager & Polacek era considerată ca nefiind formulată.

Cadrul juridic

3 Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146) a fost abrogat și înlocuit cu Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO L 78, p. 1), care a intrat în vigoare la 13 aprilie 2009. Cu toate acestea, ținând seama de data faptelor, prezentul litigiu continuă să fie guvernat de Regulamentul nr. 40/94, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1891/2006 al Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO L 386, p. 14, Ediție specială, 07/vol. 17, p. 212, denumit în continuare „Regulamentul nr. 40/94”).

4 Modalitățile de punere în aplicare a Regulamentului nr. 40/94 sunt stabilite de Regulamentul (CE) nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 (JO L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 189), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1041/2005 al Comisiei din 29 iunie 2005 (JO L 172, p. 4, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 71, denumit în continuare „Regulamentul de punere în aplicare”).

Regulamentul nr. 40/94

5 Articolul 42 din Regulamentul nr. 40/94, intitulat „Opoziția”, are următorul cuprins:

„(1) Se poate formula o opoziție la înregistrarea mărcii în termen de trei luni de la publicarea cererii de înregistrare a mărcii comunitare, pe motiv că marca ar trebui să fie respinsă la înregistrare în temeiul articolului 8:

[...]

(c) în cazurile prevăzute la articolul 8 alineatul (4), de către titularii mărcilor sau semnelor anterioare menționați de această dispoziție, precum și de persoanele autorizate, în temeiul dreptului intern aplicabil, să exercite aceste drepturi.

[...]

(3) Opoziția trebuie formulată în scris și motivată. Aceasta nu se consideră ca formulată decât după achitarea taxei pentru opoziție. Într-un termen acordat de [OAPI], persoana care a formulat opoziția poate prezenta în susținerea acesteia fapte, dovezi și observații.”

6 Articolul 57 din acest regulament, intitulat „Hotărâri care pot fi supuse unei căi de atac”, prevede:

„(1) Deciziile examinatorilor, ale diviziilor de opoziție, ale diviziei administrației mărcilor și aspectelor juridice, precum și cele ale diviziilor de anulare pot fi supuse unei căi de atac. Calea de atac are efect suspensiv.

(2) O hotărâre care nu pune capăt unei proceduri în privința uneia dintre părți nu poate fi supusă unei căi de atac decât după hotărârea finală, cu excepția cazului în care hotărârea respectivă nu prevede o cale de atac independentă."

7 Articolul 77a din regulamentul menționat, intitulat „Eliminarea sau revocarea", prevede:

„(1) Atunci când [OAPI] efectuează o înscriere în registru sau ia o decizie care conține o eroare de procedură evidentă, care îi este imputabilă, acesta asigură eliminarea înscrierii respective sau revocarea deciziei. În cazul în care există numai o singură parte la procedură ale cărei drepturi au fost încălcate prin înscriere sau prin act, eliminarea înscrierii sau revocarea deciziei este dispusă chiar dacă, pentru partea respectivă, eroarea nu a fost evidentă.

(2) Eliminarea înscrierii sau revocarea deciziei, prevăzute la alineatul (1), se dispun din oficiu sau la cererea uneia dintre părțile la procedură, de către instanța care a făcut înscrierea sau care adoptă decizia. Eliminarea sau revocarea sunt efectuate în termen de șase luni de la data înscrierii în registru sau de la adoptarea deciziei, după ce au fost ascultate părțile la procedură, precum și eventualii titulari de drepturi asupra mărcii comunitare în cauză care sunt înscriși în registru.

(3) Prezentul articol nu aduce atingere dreptului părților de a formula o cale de atac în aplicarea articolelor 57 și 63 și nici posibilității, în conformitate cu procedura și condițiile stabilite de [Regulamentul de punere în aplicare] prevăzut la articolul 157 alineatul (1), de a obține corectarea erorilor lingvistice sau de transcriere și a erorilor evidente care figurează în deciziile [OAPI], precum și a erorilor imputabile [OAPI] în timpul înregistrării mărcii sau al publicării acestei înregistrări."

8 Trebuie precizat că articolele 42, 57 și 77a din Regulamentul nr. 40/94 au devenit articolele 41, 58 și, respectiv, 80 din Regulamentul nr. 207/2009, fără a se modifica modul de redactare a acestor dispoziții.

Regulamentul de punere în aplicare

9 Intitulată „Examinarea admisibilității", norma 17 din Regulamentul de punere în aplicare are următorul conținut:

„(1) În cazul în care taxa de opoziție nu a fost plătită în timpul perioadei de opoziție, actul de opoziție este considerat ca nefiind depus. În cazul în care taxa de opoziție a fost plătită după expirarea perioadei de opoziție, ea este rambursată persoanei care a formulat opoziția.

(2) În cazul în care actul de opoziție nu a fost depus în perioada de opoziție, [...] [OAPI] respinge opoziția ca fiind inadmisibilă.

[...]

(5) Orice decizie adoptată în temeiul alineatului (1), în conformitate cu care se consideră că nu s-a introdus actul de opoziție, și orice decizie de a respinge o opoziție ca fiind inadmisibilă în temeiul alineatelor (2), (3) și (4) este notificată solicitantului."

10 Norma 18 din Regulamentul de punere în aplicare, intitulată „Deschiderea procedurilor de opoziție", prevede la alineatul (1):

„În cazul în care opoziția este considerată admisibilă în temeiul normei 17, [OAPI] trimite o comunicare părților informându-le că procedurile de opoziție sunt considerate deschise la două luni de la primirea comunicării. Acest termen poate fi prelungit până la un total de 24 de luni, în cazul în care ambele părți prezintă cereri de prelungire înainte de expirarea termenului."

11 Norma 53a din acest regulament, intitulată „Revocarea unei hotărâri sau a unei înscrieri în registru”, prevede la alineatele (1)-(3):

„(1) În cazul în care [OAPI] constată din proprie inițiativă sau în temeiul unei informații corespunzătoare din partea părților la procedură că o hotărâre sau o înscriere în registru este supusă revocării în temeiul articolului 77a din regulament, acesta informează partea afectată despre revocarea prevăzută.

(2) Partea afectată poate prezenta observații privind revocarea prevăzută în termenul stabilit de [OAPI].

(3) În cazul în care partea afectată acceptă revocarea prevăzută sau în cazul în care nu prezintă observații în termenul stabilit, [OAPI] revocă hotărârea sau înscrierea. În cazul în care partea afectată nu este de acord cu revocarea, [OAPI] ia o hotărâre privind revocarea.”

12 Norma 62 din regulamentul menționat prevede la alineatul (1):

„Hotărârile supuse unui termen pentru recurs, citațiile și alte documente stabilite de președintele [OAPI] se notifică prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Toate celelalte notificări se efectuează prin poșta obișnuită.”

Situația de fapt

13 Situația de fapt aflată la originea litigiului a fost expusă la punctele 1, 3-13 și 16-19 din hotărârea atacată după cum urmează:

„1 La 12 iulie 2007, predecesorul în drepturi al [RT Mediasolutions] a introdus o cerere de înregistrare a unei mărci comunitare la [OAPI], în temeiul [Regulamentului nr. 40/94].

[...]

3 Cererea de înregistrare a unei mărci comunitare a fost publicată în *Buletinul mărcilor comunitare* nr. 68/2007 din 28 decembrie 2007.

4 La 25 martie 2008, recurenta, [Jager & Polacek], a formulat opoziție în temeiul articolului 42 din Regulamentul nr. 40/94 [...] la înregistrarea mărcii solicitate pentru toate produsele și serviciile vizate de aceasta.

5 Opoziția s-a întemeiat pe marca anterioară neînregistrată Redtube și pe utilizarea domeniului internet www.redtube.com. Motivul invocat în susținerea opoziției este cel menționat la articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 40/94 [...].

6 În formularul de opoziție, recurenta a arătat că taxa de opoziție urma să fie achitată prin virament în contul OAPI la 26 martie 2008.

7 Prin scrisoarea din 10 aprilie 2008, Departamentul pentru mărci al OAPI a informat-o pe recurentă că taxa de opoziție nu a fost primită de OAPI decât la 1 aprilie 2008, după expirarea termenului de opoziție, și că, așadar, a considerat opoziția ca nefiind formulată. OAPI a precizat în plus că termenul ar fi fost considerat ca fiind respectat în cazul în care ordinul de plată prin virament ar fi fost dat înainte de expirarea termenului de opoziție. OAPI a mai precizat că, dacă recurenta a efectuat plata în ultimele 10 zile ale termenului de opoziție, ea mai trebuia să achite o suprataxă egală cu 10 % din taxa de opoziție cel târziu la 11 mai 2008.

8 Prin scrisoarea din 8 mai 2008, recurenta a adus dovada că, la 26 martie 2008, a dat băncii sale ordinul de a plăti prin virament taxa de opoziție. Ea a adus și dovada achitării suprataxei de 10 % la 6 mai 2008. În plus, aceasta a precizat că nu a avut cunoștință de cererea de înregistrare a mărcii comunitare decât la 25 martie 2008 după-amiaza, și anume în ultima zi a termenului de opoziție. Ea ar fi solicitat atunci RT Mediasolutions să își retragă cererea de înregistrare a mărcii, însă aceasta nu a procedat astfel. Potrivit recurentei, în momentul introducerii opoziției (la ora 17.07, prin fax), băncile din Austria erau închise de mai mult de două ore, iar în serviciul contabilitate al recurentei nu se mai afla nimeni. Prin urmare, i-ar fi fost imposibil să dea unei bănci, în aceeași zi, ordinul de plată prin virament. [...] Pe de altă parte, ea a susținut că, potrivit versiunii germane a articolului 8 din Regulamentul (CE) nr. 2869/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 privind taxele care trebuie plătite Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (JO L 303, p. 33, 09/vol. 2, p. 13), termenul de plată era considerat ca fiind respectat în speță ca urmare a achitării suprataxei.

9 Prin scrisorile din 20 mai 2008, Departamentul pentru mărci al OAPI a trimis o comunicare către recurentă și către RT Mediasolutions [denumită în continuare «comunicarea din 20 mai 2008»]. În aceste scrisori, OAPI a arătat că opoziția a fost considerată admisibilă în măsura în care era întemeiată pe marca anterioară neînregistrată Redtube și a informat recurenta și RT Mediasolutions în legătură cu data începerii etapei contradictorii a procedurii de opoziție, conform normei 18 alineatul (1) din [Regulamentul de punere în aplicare]. Mai precis, OAPI a arătat că perioada de conciliere («cooling off») urma să expire la 21 iulie 2008 și că etapa contradictorie a procedurii de opoziție urma să înceapă la 22 iulie 2008. În plus, OAPI a stabilit termenele pentru ca recurenta să își susțină cererea, iar RT Mediasolutions să răspundă la aceasta.

10 Prin scrisoarea din 10 septembrie 2008, RT Mediasolutions a arătat că taxa de opoziție nu a fost achitată la termen și a solicitat OAPI anularea comunicării din 20 mai 2008 și constatarea faptului că opoziția era considerată ca nefiind formulată.

11 La 2 octombrie 2008, Departamentul pentru mărci al OAPI a trimis recurentei o scrisoare intitulată «Rectificare» («Korrektur»). În această scrisoare, OAPI a precizat recurentei că [comunicarea din 20 mai 2008] a fost trimisă din greșeală și trebuia considerată ca fiind fără obiect. În plus, OAPI a informat recurenta că achitarea taxei de opoziție nu era considerată ca fiind efectuată în termenul de opoziție și că opoziția era considerată ca nefiind formulată. Pe de altă parte, OAPI a atras atenția recurentei asupra posibilității de a solicita adoptarea unei decizii oficiale în scris. O astfel de cerere a fost depusă de recurentă la 28 noiembrie 2008.

12 La 22 ianuarie 2009, divizia de opoziție a adoptat o decizie potrivit căreia opoziția era considerată ca nefiind formulată. Divizia de opoziție a apreciat că cele două condiții prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2869/95, și anume ordinul de plată prin virament dat în termenul de opoziție și plata suprataxei, erau cumulative. [...]

13 La 20 martie 2009, recurenta a formulat o cale de atac împotriva deciziei menționate. În memoriul de expunere a motivelor din 22 mai 2009, recurenta a arătat că, la 20 mai 2008, OAPI a adoptat o decizie prin care opoziția era declarată admisibilă și că respectiva decizie nu fusese revocată în mod valabil conform procedurii prevăzute la articolul [77a din Regulamentul nr. 40/94]. Ea a mai susținut că cele două condiții prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2869/95 erau alternative, iar nu cumulative.

[...]

16 Prin [decizia în litigiu], Camera a patra de recurs a OAPI a respins calea de atac.

17 Camera de recurs a arătat că termenul de opoziție a expirat la 25 martie 2008, dat fiind că 24 martie 2008 era zi liberă. Taxa de opoziție ar fi fost achitată după expirarea termenului de opoziție, contrar celor prevăzute la articolul [42 alineatul (3) a doua teză din Regulamentul nr. 40/94]. Ar fi de asemenea dovedit că recurenta nu a dat băncii sale ordinul de plată prin virament decât după expirarea termenului de opoziție, și anume la 26 martie 2008. Prin urmare, în conformitate cu articolul [42 alineatul (3) a doua teză din Regulamentul nr. 40/94], opoziția ar fi considerată ca nefiind formulată.

18 Camera de recurs a apreciat că divizia de opoziție a interpretat corect articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2869/95.

19 Potrivit camerei de recurs, [comunicarea din 20 mai 2008] nu constituia o decizie care ar fi putut fi revocată în conformitate cu articolul [77a din Regulamentul nr. 40/94], ci o simplă măsură de organizare a procedurii."

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

14 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 4 decembrie 2009, recurenta a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu.

15 În susținerea acțiunii, recurenta a invocat trei motive, dintre care numai răspunsul la cel de al doilea face obiectul recursului.

16 Primul motiv al acțiunii era întemeiat pe încălcarea articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 216/96 al Comisiei din 5 februarie 1996 de stabilire a regulamentului de procedură al camerelor de recurs ale Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci și desene și modele industriale) (JO L 28, p. 11, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 221). Tribunalul a respins acest motiv arătând că dispoziția în cauză este aplicabilă numai în procedurile *inter partes,* iar decizia din 22 ianuarie 2009 a fost adoptată în conformitate cu normele prevăzute pentru procedurile *ex parte.*

17 Prin intermediul celui de al treilea motiv al acțiunii, recurenta contesta faptul că opoziția a fost considerată ca nefiind formulată ca urmare a achitării tardive a taxei de opoziție. Tribunalul a respins acest motiv considerând că divizia de opoziție a declarat în mod întemeiat opoziția ca nefiind formulată ca urmare a achitării tardive a taxei de opoziție, în conformitate cu norma 17 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare.

18 Al doilea motiv era întemeiat pe încălcarea articolului 77a alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 40/94. În susținerea acestui motiv, recurenta a arătat că comunicarea din 20 mai 2008 prin care s-a constatat că opoziția ei era admisibilă constituie o decizie. Astfel, în măsura în care, în temeiul normei 17 alineatul (5) din Regulamentul de punere în aplicare, este decizie comunicarea prin care se constată că actul de opoziție este considerat ca nefiind depus sau prin care se respinge opoziția ca inadmisibilă, principiul juridic al actului contrar și al paralelismului formelor implică faptul că actul prin care se constată admisibilitatea unei opoziții trebuie de asemenea să fie calificat drept decizie.

19 Prin urmare, această decizie nu putea să fie revocată decât în condițiile precizate la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94 coroborat cu norma 53a din Regulamentul de punere în aplicare. Revocarea deciziei respective nu a respectat modalitățile procedurale enumerate la norma 53a menționată și a intervenit după termenul de șase luni prevăzut la articolul 77a.

20 În această privință, la punctele 91-93 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că scrisoarea din 20 mai 2008 nu era decât o comunicare adresată recurentei în legătură cu data începerii etapei contradictorii a procedurii, precum și o invitație de a prezenta starea de fapt, dovezile și observațiile și că, prin urmare, o astfel de comunicare nu era destinată să producă efecte juridice. Nu rezultă din

forma acestei scrisori că ar fi vorba despre o luare de poziție definitivă din partea OAPI cu privire la admisibilitatea opoziției. La punctul 102 din hotărârea menționată, Tribunalul a conchis că comunicarea din 20 mai 2008 nu constituie o decizie, ci o simplă măsură de organizare a procedurii.

21 În plus, Tribunalul a respins argumentele recurentei apreciind că principiul actului contrar și al paralelismului formelor nu era relevant pentru a stabili dacă comunicarea din 20 mai 2008 constituie o decizie.

22 Tribunalul a arătat că norma 18 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare se referă la o comunicare, care nu produce efecte juridice obligatorii în privința celui căruia îi este adresată. În sfârșit, comunicarea din 20 mai 2008 nefiind o decizie, reclamanta nu poate invoca protecția încrederii legitime căreia această comunicare i-ar fi dat naștere în ceea ce o privește.

23 La punctul 132 din hotărârea atacată, Tribunalul a mai constatat că respectiva cauză nu privea o înregistrare internațională și că nu era necesar să se pronunțe în legătură cu natura juridică a notificării din partea OAPI a opozițiilor admisibile către Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI).

Concluziile părților

24 Recurenta solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate; și

— obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată.

25 OAPI solicită respingerea recursului ca fiind vădit neîntemeiat și obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

26 În recursul formulat, recurenta invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 77a alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 40/94.

Argumentele părților

27 Motivul unic invocat de recurentă cuprinde trei aspecte. Prin intermediul primului aspect al motivului, se reproșează Tribunalului că a statuat în sensul că comunicarea din 20 mai 2008 nu constituie o decizie. În primul rând, Tribunalul s-ar fi întemeiat pe o jurisprudență a Curții care ar fi inaplicabilă în speță, întrucât privește decizii în sensul articolului 288 al patrulea paragraf TFUE. Or, această dispoziție nu ar fi aplicabilă actelor OAPI.

28 În al doilea rând, recurenta susține că, refuzând să considere comunicarea menționată drept decizie, Tribunalul nu i-a acordat o protecție jurisdicțională efectivă.

29 Recurenta susține că, deși OAPI poate examina admisibilitatea opoziției în orice moment al procedurii, acesta poate de asemenea să adopte o poziție fermă privind acest aspect în orice moment și în special în cuprinsul scrisorii prin care informează părțile în legătură cu începerea etapei contradictorii a opoziției. Termenii utilizați în comunicarea din 20 mai 2008 ar demonstra că unul dintre obiectele acesteia era de a statua în legătură cu admisibilitatea opoziției. În opinia recurentei, acești termeni

sunt preciși și necondiționați. Nu s-ar fi precizat, în comunicarea menționată, că OAPI poate reexamina admisibilitatea opoziției și nici că acesta nu s-ar fi pronunțat în mod definitiv în legătură cu aspectul în cauză.

30 În conformitate cu principiul protecției jurisdicționale efective, Tribunalul ar fi trebuit să considere că, atât în formă, cât și în substanță, comunicarea din 20 mai 2008 constituia o decizie. Astfel, declarația de admisibilitate ar fi fost efectuată de o autoritate competentă și responsabilă. Această declarație ar fi necondiționată, precisă și fără rezerve.

31 Comunicarea menționată ar fi dat destinatarului său impresia că OAPI a analizat admisibilitatea și a adoptat o decizie definitivă cu privire la această problemă. Desigur, OAPI avea posibilitatea să retragă această decizie asupra admisibilității în cazul în care ar fi fost eronată, însă ar fi trebuit să procedeze astfel în cadrul termenelor și în formele prevăzute. În lipsa unei astfel de retrageri, OAPI ar continua să fie ținut de respectiva decizie ca urmare a necesității de a garanta securitatea juridică. Or, aceeași decizie nu ar fi fost retrasă în termenul de șase luni prevăzut la articolul 77a alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 40/94. Procedura de opoziție ar fi trebuit, așadar, să fie reluată și să își urmeze cursul.

32 Prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului unic de recurs, recurenta reproșează Tribunalului că și-a întemeiat raționamentul pe împrejurarea că norma 17 alineatul (5) din Regulamentul de punere în aplicare utilizează termenul „decizie” în cazul în care actul de opoziție este considerat ca nefiind depus, în timp ce norma 18 alineatul (1) din acest regulament utilizează termenul „informând [...]”. Or, din norma 62 din regulamentul menționat ar rezulta că o informare poate de asemenea să conțină o decizie.

33 Prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului unic invocat în susținerea recursului, recurenta critică Tribunalul că s-a limitat, în răspunsul la argumentul acesteia cu privire la obligația de informare a OMPI, să afirme că respectiva cauză nu privea decât înregistrarea unei mărci comunitare. Or, aprecierea naturii juridice a unei comunicări referitoare la admisibilitatea unei opoziții ar trebui să fie uniformă. Tribunalul ar fi trebuit să țină seama de împrejurarea că, în cazul în care comunicarea cu privire la admisibilitate care este efectuată către OMPI constituie o decizie, această comunicare trebuie să primească aceeași calificare atunci când este efectuată către cel care a formulat o opoziție la înregistrarea unei mărci comunitare.

34 OAPI consideră că motivul unic de recurs este vădit neîntemeiat.

35 În ceea ce privește, mai întâi, aspectul motivului referitor la jurisprudența Curții citată de Tribunal, OAPI susține că el este o agenție a Uniunii Europene. Definițiile de drept administrativ stabilite pentru Uniune i-ar fi de asemenea aplicabile.

36 În ceea ce privește, apoi, aspectul privind calificarea comunicării din 20 mai 2008 drept decizie, Tribunalul ar fi arătat cu claritate, la punctul 122 din hotărârea atacată, că nu rezultă din această comunicare că OAPI înțelegea să se pronunțe definitiv cu privire la admisibilitate. Principiul protecției jurisdicționale efective nu ar trebui să se aplice în speță întrucât această comunicare nu ar constitui, potrivit celor susținute de OAPI, „un act al executivului” de natură să încalce dreptul. Aceasta nu ar avea nici un efect juridic asupra situației juridice a recurentei.

37 În mod greșit ar reproșa recurenta Tribunalului că nu a cercetat dacă comunicarea din 20 mai 2008 conținea și o decizie. Astfel, Tribunalul ar fi efectuat de fapt o asemenea cercetare la punctul 91 și următoarele din hotărârea atacată.

38 În ceea ce privește aspectul motivului referitor la procedura în fața OMPI, OAPI arată că decizia cu privire la admisibilitatea unei opoziții în cazul unei înregistrări internaționale conduce la menționarea refuzului provizoriu al protecției în Registrul internațional al mărcilor. Această procedură și cea aplicabilă în fața OAPI nu ar fi, așadar, comparabile în ceea ce privește efectele.

Aprecierea Curții

39 Cu titlu introductiv, trebuie precizat, pe de o parte, că recurenta nu invocă în fața Curții un motiv întemeiat pe încălcarea articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 216/96 și nici un motiv referitor la achitarea taxei de opoziție.

40 Pe de altă parte, trebuie constatat că decizia în litigiu a fost adoptată în urma unei cereri de anulare a deciziei din 22 ianuarie 2009, iar nu a comunicării din 20 mai 2008.

41 Decizia din 22 ianuarie 2009 este aceea prin care divizia de opoziție a OAPI a constatat că opoziția era considerată ca nefiind formulată ca urmare a neachitării taxei de opoziție în termenul prevăzut în acest scop.

Cu privire la primul aspect al motivului

42 Cererea de anulare a deciziei din 22 ianuarie 2009 a fost considerată de camera de recurs ca fiind admisibilă, însă neîntemeiată, pentru motivul că divizia de opoziție avea dreptul, dacă nu chiar obligația, de a invoca în orice stadiu al procedurii un viciu de care putea fi afectată achitarea taxei. Potrivit camerei de recurs, comunicarea prin care părțile sunt informate că opoziția este considerată admisibilă și care precizează că etapa contradictorie a procedurii de opoziție a început nu constituie o decizie care ar putea fi revocată în conformitate cu articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94 și nici o decizie finală, în sensul articolului 57 din acest regulament, ci o simplă comunicare pregătitoare.

43 Camera de recurs și, ulterior, Tribunalul, la punctele 74 și 75 din hotărârea atacată, au dedus că decizia din 22 ianuarie 2009 a fost adoptată în conformitate cu regulile prevăzute pentru procedura *ex parte* și că o cale de atac împotriva acestei decizii trebuie să urmeze de asemenea o astfel de procedură. Camera de recurs a considerat că, în mod logic, divizia de opoziție nu s-a pronunțat cu privire la cheltuieli și a hotărât că nu era necesar să se pronunțe cu privire la cheltuielile efectuate în cadrul procedurii aferente căii de atac.

44 În fața Tribunalului, recurenta a susținut că comunicarea din 20 mai 2008 era o decizie care nu ar fi putut fi revocată decât în condițiile prevăzute la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94.

45 Tribunalul a refuzat calificarea drept decizie a comunicării din 20 mai 2008 în special pentru motivul că aceasta nu a produs niciun efect juridic obligatoriu. La punctul 91 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că această comunicare nu cuprinde nicio indicație de natură să sugereze că este vorba despre o decizie cu privire la admisibilitatea opoziției, constatând totodată, la punctul 92 din aceeași hotărâre, că, prin această comunicare, OAPI a informat-o pe recurentă că opoziția ei a fost considerată admisibilă în măsura în care era întemeiată pe marca anterioară neînregistrată. În sfârșit, Tribunalul a precizat, la punctul 95 din hotărârea menționată, că faptul că OAPI a considerat, în comunicarea respectivă, că opoziția era declarată admisibilă constituia explicația motivului pentru care acesta din urmă a informat părțile cu privire la data începerii procedurii *inter partes*.

46 La punctul 102 din hotărârea atacată, Tribunalul a conchis că comunicarea din 20 mai 2008 nu constituie o decizie, ci o simplă măsură de organizare a procedurii.

47 Acest raționament nu poate fi însă aprobat.

48 Astfel, în primul rând, din titlul II din Regulamentul de punere în aplicare rezultă că procedura de opoziție la înregistrarea unei mărci cuprinde două etape distincte. Norma 17 din acest regulament prevede condițiile de admisibilitate a opoziției și precizează, la alineatul (5) al aceleiași norme, că orice decizie prin care se constată că nu s-a depus opoziția și orice decizie de a respinge o opoziție ca fiind inadmisibilă este comunicată solicitantului. Rezultă că etapa de examinare a admisibilității poate să conducă la adoptarea unui decizii prin care să se pună capăt procedurii și, ca atare, de natură să fie supusă unei căi de atac în conformitate cu articolul 57 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94.

49 În plus, norma 18 din Regulamentul de punere în aplicare prevede la alineatul (1) că, „[î]n cazul în care opoziția este considerată admisibilă în temeiul normei 17, [OAPI] trimite o comunicare părților informându-le că procedurile de opoziție sunt considerate deschise la două luni de la primirea comunicării”. Reiese din chiar modul de redactare a normei 18 în cauză că însăși procedura de opoziție, și anume etapa *inter partes*, nu este deschisă decât atunci când OAPI a verificat că opoziția este admisibilă și că niciunul dintre motivele enumerate la norma 17 nu se opune acestei admisibilități.

50 Utilizarea termenilor „jugée recevable” în versiunea franceză a Regulamentului de aplicare indică faptul că legiuitorul Uniunii a dorit ca OAPI să examineze, încă din această etapă a procedurii, admisibilitatea opoziției și să se asigure că taxa de opoziție a fost achitată în mod corespunzător.

51 Celelalte versiuni lingvistice ale Regulamentului de punere în aplicare utilizează cuvintele „se considere admisible” în limba spaniolă, „gilt” în limba germană, „found admissible” în limba engleză și „considerata ammissibile” în limba italiană. Examinarea acestor diferite versiuni arată că, cu excepția versiunii germane, în care termenul „gilt” are o semnificație mai puțin puternică decât cea a termenilor utilizați în celelalte versiuni lingvistice, opoziția trebuie considerată admisibilă înainte ca procedura *inter partes* să poată începe.

52 În sfârșit, din articolul 57 alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94 rezultă că pot exista acte care, deși sunt adoptate în cursul procedurii și nu pun capăt acesteia, constituie totuși decizii.

53 Așadar, Tribunalul a reținut în mod greșit, la punctele 91 și 95 din hotărârea atacată, că comunicarea din 20 mai 2008, adresată conform normei 18 din Regulamentul de punere în aplicare, nu era decât o simplă scrisoare prin care OAPI informa autorul opoziției despre deschiderea procedurii *inter partes*, invitându-l în același timp să își completeze cererea prin prezentarea de probe, și că comunicarea potrivit căreia opoziția a fost considerată admisibilă nu constituia o luare de poziție definitivă din partea OAPI în ceea ce privește admisibilitatea acesteia.

54 În al doilea rând, trebuie precizat că, în cadrul ședinței, OAPI, deși a recunoscut că comunicarea din 20 mai 2008 a fost trimisă din greșeală, a susținut însă că, în practica acestei agenții, faptul de a arăta că o opoziție a fost declarată admisibilă nu este decât o simplă cutumă și că decizia finală cu privire la admisibilitatea opoziției nu poate fi adoptată decât în cadrul procedurii *inter partes*. Potrivit OAPI, este indispensabilă protecția dreptului la apărare.

55 Or, calificarea comunicării menționate drept „decizie” cu privire la admisibilitatea opoziției nu ar aduce atingere protecției dreptului la apărare.

56 Pe de o parte, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 64 din concluzii, autorul opoziției nu are niciun interes să formuleze o acțiune împotriva unui act prin care OAPI consideră opoziția sa ca fiind admisibilă.

57 Pe de altă parte, dacă OAPI săvârșește o eroare în ceea ce privește aprecierea admisibilității opoziției, declarând-o în mod greșit ca fiind admisibilă, și deschide astfel procedura *inter partes*, pârâtul în procedura de opoziție nu este privat de posibilitatea de a-și valorifica drepturile.

58 Astfel, pârâtul în procedura de opoziție poate, în primul rând, să susțină în fața OAPI că s-a săvârșit o eroare în ceea ce privește admisibilitatea opoziției și poate solicita acestuia din urmă să retragă decizia prin care a declarat opoziția ca fiind admisibilă, în temeiul articolului 77a din Regulamentul nr. 40/94.

59 Cu privire la acest aspect, din jurisprudența Curții reiese că, în principiu, retragerea actului ilegal este permisă, și aceasta chiar dacă principiile securității juridice și încrederii legitime impun ca această retragere să intervină într-un termen rezonabil și că trebuie să se țină seama de măsura în care persoana în cauză a putut avea încredere în legalitatea actului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2006, Comisia/Regatul Unit, C-508/03, Rec., p. I-3969, punctul 68 și jurisprudența citată).

60 În ceea ce privește OAPI, legiuitorul Uniunii a reglementat procedura de retragere a actelor nelegale adoptate de această agenție. În această privință, articolul 77a alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94 precizează că, atunci când OAPI adoptă o decizie afectată de o eroare vădită de procedură care îi este imputabilă, îi revine sarcina să revoce această decizie.

61 Articolul 77a prevede la alineatul (2) că revocarea deciziei eronate poate fi dispusă din oficiu sau la cererea uneia dintre părți și că această revocare trebuie să fie dispusă într-un termen de șase luni de la adoptarea acestei decizii, după ce au fost ascultate, în special, părțile la procedură. În consecință, rezultă că procedura de retragere poate fi inițiată de către pârâtul în procedura de opoziție.

62 În sfârșit, același articol 77a prevede, la alineatul (3), că această procedură de revocare nu aduce atingere drepturilor părților de a formula o cale de atac în temeiul în special al articolului 57 din același regulament.

63 În al doilea rând, pârâtul în procedura de opoziție are posibilitatea de a solicita anularea actului prin care opoziția este declarată admisibilă. Această anulare poate fi solicitată în cadrul unei căi de atac îndreptate împotriva deciziei adoptate în urma procedurii *inter partes*. Astfel, acest act, în măsura în care nu pune capăt procedurii, poate face obiectul unei căi de atac împreună cu decizia finală în privința temeiniciei opoziției, în conformitate cu articolul 57 alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94.

64 Din ansamblul acestor dispoziții reiese că, în cazul în care OAPI consideră opoziția ca fiind admisibilă, etapa *inter partes* a procedurii este deschisă. Într-un termen de șase luni, decizia prin care opoziția a fost considerată admisibilă poate, în cazul în care este afectată de o eroare vădită de procedură, să fie retrasă din oficiu sau la cererea uneia dintre părți, ceea ce are drept efect să pună capăt procedurii de opoziție. Odată ce acest termen a expirat, trebuie continuată etapa *inter partes* a procedurii și trebuie adoptată o decizie.

65 În această ultimă ipoteză, pârâtul în procedura de opoziție poate să exercite o cale de atac în fața camerei de recurs și să invoce faptul că opoziția nu era admisibilă.

66 Astfel, Curtea a statuat deja că rezultă din articolul 62 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94 că, în urma examinării pe fond a căii de atac, camera de recurs se pronunță asupra acesteia și poate, procedând astfel, „să exercite competențele organului care a pronunțat decizia atacată”, mai precis, în situația de față, să se pronunțe asupra opoziției prin respingerea acesteia sau prin declararea temeiniciei sale, confirmând sau infirmând în acest mod decizia atacată (Hotărârea Curții din 13 martie 2007, OAPI/Kaul, C-29/05 P, Rep., p. I-2213, punctul 56).

67 Această competență a camerei de recurs se întinde de asemenea la controlul admisibilității opoziției pentru a permite eventual pârâtului în procedura de opoziție să conteste această admisibilitate în cadrul căii de atac care îi este pusă la dispoziție în temeiul articolului 57 alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94.

68 Astfel, rezultă că protecția drepturilor pârâtului în procedura de opoziție este asigurată prin mecanismul retragerii prevăzute la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94 și prin cel al căii de atac prevăzute la articolul 57 din acest regulament.

69 Din toate aceste considerații rezultă că legiuitorul Uniunii a prevăzut, pe de o parte, două etape distincte în procedurile de opoziție și, pe de altă parte, mecanisme pentru a permite pârâtului în procedura de opoziție să conteste decizia prin care OAPI a considerat în mod neîntemeiat opoziția ca fiind admisibilă.

70 Rezultă din toate cele expuse anterior că, atunci când a reținut, la punctele 95 și 102 din hotărârea atacată, că comunicarea din 20 mai 2008 nu avea decât obiectivul de a o informa pe recurentă în legătură cu data deschiderii etapei contradictorii a procedurii de opoziție, invitând-o în același timp să prezinte fapte, dovezi și observații, și că această comunicare nu constituia o decizie, ci o simplă măsură de organizare a procedurii, lipsită de efecte juridice obligatorii, Tribunalul nu a respectat dispozițiile coroborate ale normelor 17 și 18 din Regulamentul de punere în aplicare, precum și ale articolelor 57 și 77a din Regulamentul nr. 40/94.

71 Rezultă că hotărârea atacată trebuie anulată, fără a fi necesar să se răspundă la celelalte două aspecte ale motivului unic invocat în susținerea recursului.

Cu privire la acțiunea în primă instanță

72 Conform articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când Curtea anulează hotărârea Tribunalului, ea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.

73 În speță, Curtea constată că, la punctele 17 și 31 din decizia în litigiu, camera de recurs a considerat calea de atac ca fiind neîntemeiată întrucât divizia de opoziție a declarat în mod corect că opoziția era considerată ca nefiind formulată.

74 Curtea constată de asemenea că, la punctul 19 din decizia atacată, camera de recurs a considerat că comunicarea din 20 mai 2008 prin care se informa că opoziția era considerată admisibilă nu constituia o decizie care să poată fi revocată în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94, ci o simplă comunicare pregătitoare, și că o asemenea comunicare nu obligă OAPI.

75 Or, după cum s-a reținut la punctele 53, 64 și 68 din prezenta hotărâre, actul prin care OAPI îl informează pe autorul opoziției că opoziția sa a fost declarată admisibilă nu este o simplă comunicare ce emană de la acest oficiu, ci constituie o decizie cu privire la admisibilitatea opoziției, care nu poate fi revocată decât în condițiile prevăzute la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94 sau anulată în cadrul unei căi de atac introduse în conformitate cu articolul 57 din același regulament.

76 Rezultă că, întrucât camera de recurs a constatat că actul menționat nu a fost revocat într-un termen de șase luni, în mod neîntemeiat a considerat aceasta că divizia de opoziție avea dreptul, după scurgerea acestui termen, să examineze aspectul dacă opoziția trebuia considerată ca nefiind formulată ca urmare a achitării tardive a taxei de opoziție.

77 Rezultă că decizia în litigiu trebuie anulată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

78 În temeiul articolului 122 primul paragraf din Regulamentul de procedură, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Articolul 69 din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din acesta, prevede la alineatul (2) că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

79 În speță, întrucât recursul este fondat, iar recurenta a solicitat obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată efectuate atât în primă instanță, cât și în cadrul procedurii de recurs.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 12 mai 2011, Jager & Polacek/OAPI (REDTUBE) (T-488/09).**

2) **Anulează Decizia Camerei a patra de recurs a Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) din 29 septembrie 2009 (cauza R 442/2009-4), referitoare la o procedură de opoziție între Jager & Polacek GmbH și Mediasolutions sro.**

3) **Obligă Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) la plata cheltuielilor de judecată aferente atât procedurii în primă instanță, cât și celei în recurs.**

Semnături